

Sygn. akt VIII U 1194/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2018 r. w Gliwicach

sprawy F. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania F. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 maja 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1194/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 maja 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. faktycznie odmówił ubezpieczonemu F. P.

(P.) przeliczenia świadczenia na podstawie art.110 i art.111 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu oraz z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat przed złożeniem wniosku o przeliczenie okazał się niższy od dotychczas przyjętego 165,57%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do ponownego przeliczenia podstawy emerytury. Ubezpieczony złożył także wniosek o obciążenie organu rentowego kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że domaga się ustalenia wynagrodzeń z lat 1965 – 1966, 1968 – 1973, a następnie przeliczenia świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony F. P. urodzony (...), od 26 grudnia 1995r. pobiera emeryturę.

Jednocześnie decyzją z 5 czerwca 2006r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem od 1 marca 2006r.

Ubezpieczony pobiera pełną emeryturę oraz połowę renty.

Do ustalenia podstawy wymiaru tak emerytury jak i renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu od stycznia 1976r. do lutego 1977r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 165,57%.

W dniu 7 lutego 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia załączając do niego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 5 stycznia 2017r. sporządzone przez (...) S.A. Oddział Zakład (...) w T. z wykazanymi zarobkami ubezpieczonego z lat zatrudnienia w KWK (...) 1972 – 1996.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

Ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) od 8 października 1962r. do 31 marca 1996r. na stanowiskach:

- od 8 października 1962r. do 30 września 1965r. – robotnika dołowego pod ziemią,
- od 1 października 1965r. do 30 września 1967r. – młodszego górnika pod ziemią,
- od 1 października 1967r. do 16 lutego 1970r. – górnika pod ziemią,
- od 21 maja 1971r. do 12 lipca 1974r. – stróża na 1/2 etatu na powierzchni,
- od 13 lipca 1974r. do 15 sierpnia 1977r. – górnika pod ziemią,
- od 1 sierpnia 1978r. do 31 maja 1980r. – stróża na 1/2 etatu na powierzchni,
- od 1 czerwca 1980r. do 31 grudnia 1991r. – palacza na powierzchni,
- od 1 stycznia 1992r. do 31 marca 1996r. – palacza – konserwatora na 1/2 etatu na powierzchni.

Na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T. Sąd ustalił, że wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1965 – 1966 i 1968 - 1973 wyniosły: w 1965 - 18.696 zł, w 1966r. – 31.452,71 zł, w 1968 – 55.384,92 zł, w 1969r. – 66.403,61 zł, w 1970r. – 7.502,60 zł, w 1971r. – 6.893,12 zł, w 1972r. – 9.555,67 zł, w 1973r. – 10.462,00 zł.

Do obliczenia tych wynagrodzeń, opierając się na dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, w tym w karcie zasiłkowej oraz obowiązujących przepisach płacowych, biegła uwzględniła stawkę zasadniczą, wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy.

Wyliczony przez biegłą wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego:

- na podstawie art.110 ustawy emerytalnej, z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, czyli z lat 1965 – 1969, 1974 – 1977, 1981 – 1983, 1985 – 1991 i 1995, w tym z okresu po przyznaniu prawa do emerytury – do 31 grudnia 1995r., wyniósł 120,72%,

- na podstawie art.111 ustawy emerytalnej, z okresu 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, czyli z lat 1965 – 1969, 1974 – 1977, 1980 – 1983, 1985 – 1991, wyniósł 121,51%.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego oraz opinii biegłej sądowej B. T. (k. 16 – 52 akt).

Sąd podzielił opinię biegłej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń. W takiej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy nie była ona kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego F. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia pobieranego świadczenia na podstawie art.110 lub art.111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.).

Zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130% (ust.2).

Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, z uwzględnieniem art. 176 (ust.3).

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych potencjalnych wynagrodzeń ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) 1965 – 1966 i 1968 - 1973, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu zgodnie z art.110 i art.111 ustawy emerytalnej.

Z opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T., którą to opinię Sąd w pełni podzielił, wynika, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego wyliczony:

- na podstawie art.110 ustawy emerytalnej, z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, czyli z lat 1965 – 1969, 1974 – 1977, 1981 – 1983, 1985 – 1991 i 1995, wynosi 120,72%,

- na podstawie art.111 ustawy emerytalnej, z okresu 20 najkorzystniejszych

lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, czyli z lat 1965 – 1969, 1974 – 1977, 1980 – 1983, 1985 – 1991, wynosi 121,51%.

W każdym z tych przypadków wskaźnik ten jest niższy do dotychczasowego 165,57%, co powoduje, że brak jest możliwości przeliczenia świadczenia na podstawie powołanych powyżej przepisów art.110 i art.111 ustawy emerytalnej, bowiem takie przeliczenie jest możliwe tylko wtedy, gdy wskaźnik wysokości emerytury/renty obliczony z lat (jak wskazano w tych przepisach) jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska